

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

lovgivningoekonomi@skm.dk

klh@skm.dk

hmn@skm.dk

Udkast til lovforslag om nedsættelse af bo- og gaveafgiften og indførelse af et retskrav på en skematisk værdiansættelse ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til et nært familiemedlem, bedre mulighed for succession ved generationsskifte af ejendomsvirksomheder og lempelse af pengetankregler

Skatteministeriet har 28. juni 2024 (j.nr. 2024-995) udbedt sig Dansk Industris bemærkninger til et udkast til lovforslag om nedsættelse af bo- og gaveafgiften og indførelse af et retskrav på en skematisk værdiansættelse ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til et nært familiemedlem, bedre mulighed for succession ved generationsskifte af ejendomsvirksomheder og lempelse af pengetankregler.

I den anledning bemærkes indledningsvist, at DI overordnet betragter (gen)indførelsen af et retskrav på skematisk værdiansættelse som det vigtigste retssikkerhedsmæssige fremskridt for familieejede virksomheder siden afskaffelsen af formueskattekursen i 2015. DI skal desuden kvittere for, at der med lovudkastet foreslås en justering af pengetankreglen, hvorefter også aktive ejendomsvirksomheder får adgang til skattemæssig succession (og dermed ret til skematisk værdiansættelse etc.) på lige fod med andre erhvervsvirksomheder. Og endelig skal DI kvittere for, at lovforslaget – i forlængelse af [L 138](#), der udmøntede dele af aftalen om reform af personskat – nu sikrer skattemæssig ligestilling af søskende med andre nære familiemedlemmer i relation til både arv *og* gave.

DI har dog en række specifikke bemærkninger til hvert af de ovenstående tre elementer, som gennemgås i det følgende:

Vedrørende skematisk værdiansættelse

DI finder, at det strider mod selve formålet med den politiske aftale bag lovudkastet, *at Skattestyrelsen i enkelte tilfælde (fortsat) tillægges skønsmæssige beføjelser ved opgørelsen af den skattemæssige værdi af virksomheden*. Det gælder både ved fastsættelsen af egenkapital og indtjeningen i beregningsperioden, der lægges til grund for beregning af den skattemæssige værdi af virksomheden (boafgiftslovens § 12 a, stk. 3, nr. 6) og stk. 4, nr. 6)).

Det fremgår af de to nævnte referencer, at der foretages følgende reguleringer i egenkapitalen henholdsvis det regulerede resultat:

... 6) "Andre reguleringer, der er påkrævet for at **give et retvisende billede** af virksomhedens økonomiske stilling på overdragelsestidspunktet" (DI's fremhævning).

Udtrykket "retvisende billede" i kontekst af virksomheders regnskab er uhensigtsmæssig, idet der er tale om en sprogbug, som i regnskabsreguleringen har en fastsat (anden) definition; og dels fordi formuleringen tillægger Skattestyrelsen skønsmæssige beføjelser, som lovforslaget ellers netop søger at undgå. DI bemærker således, at de i lovbemærkningerne anførte eksempler *ikke* vedrører spørgsmålet om, hvorvidt regnskaberne giver et retvisende billede – hvilket de gør i henhold til den gældende regnskabslovgivning. Eksemplerne i lovbemærkningerne side 29 ff. vedrører derimod to separate tilfælde, hvor anvendelsen af reglerne i stk. 3, 1)-5) henholdsvis stk. 4, 1)-5) ikke giver den korrekte værdi i henhold til skemakravene.

DI finder, at man

- i forhold til stk. 3, nr. 6) bør ændre formuleringen, således at det i forbindelse med omstruktureringer – uanset om de er forretningsmæssigt begrundet eller begrundet i den samlede generationsskiftestruktur – kan være ekstraordinære tilfælde, hvor der skal anlægges en konsistent tilgang, som sikrer kontinuitet i den samlede skematiske vurdering før og efter omstruktureringerne
- i forhold til stk. 4, nr. 6) bør ændre formuleringen, således at det i de særlige (og afgrænsede) tilfælde som skitseret i bemærkningerne kan være påkrævet at udarbejde proforma-tal/sammenligningstal i det omfang, væsentlige transaktioner måtte medføre et behov for dette. Ved akquisitioner indenfor de seneste 12 måneder må købsprisen kunne lægges til grund.

DI er selvfølgelig enig i, at de årsregnskaber, der lægges til grund for den skematiske værdiansættelse, bør være retvisende. Kompetencen til at afgøre dette bør imidlertid ikke ligge hos Skattestyrelsen, idet dette uvægerligt over tid vil udvikle sig til en mere generel (bag)adgang for Skattestyrelsen til ad denne vej at kunne genindføre muligheden for skønsmæssig værdiansættelse – som det herefter påligger skatteyderen at godtgøre er åbenbart forkert.

DI skal derfor opfordre til, at kompetencen til at afgøre, om de anvendte årsrapporter er behæftet med åbenbare fejl/mangler – eller i øvrigt ikke er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens principper og derfor ikke giver et retvisende billede – fortsat ubestridt bør henlægges til Erhvervsstyrelsen (Regnskabskontrollen), ligesom eventuelle klager over revisors arbejde i den forbindelse sker ved indbringelse for Revisornævnet. Det samme gælder, hvis Skattestyrelsen mener, at der i løbet af den femårige beregningsperiode er sket en ændring af regnskabsprincipper, som fordrer en normalisering for hele perioden (og skatteyder er uenig heri).

Tilsvarende er det i modstrid med formålet med den politiske aftale, at den faste ejendom, som måtte indgå i den generationsskiftede virksomhed, efter lovudkastet skal værdiansættes til "handelsværdien". Af lovbemærkningerne fremgår det, at dette skyldes, at der ikke længere foretages periodisk offentlig vurdering af landbrug, skovbrug og erhvervsejendomme (ud over vurdering af grundværdierne).

Som anført, strider en værdiansættelse efter handelsværdien grundlæggende mod ønsket om at sikre forudberegnelighed via skematisk værdiansættelse. DI skal derfor henstille til, at denne bestemmelse ændres, således at også ejendomme indgår i værdiopgørelsen med deres regnskabsmæssige værdi. For at imødekomme tilfælde, hvor den regnskabsmæssige værdi er markant lavere end grundværdien, kan dette eventuelt suppleres med en bestemmelse om, at såfremt den regnskabsmæssige værdi af en ejendom er markant lavere end den seneste offentlige grundværdi, så kan sidstnævnte lægges til grund for værdiansættelsen efter det sædvanlige forsigtighedsnedslag på 20 pct.

I forhold til beregningen af passivposten ved generationsskifte med skattemæssig succession er DI enig med lovudkastet for så vidt, at såfremt den skematiske værdiansættelse anvendes til at opgøre afgiftsgrundlaget efter boafgiftsloven, skal samme værdi anvendes ved beregning af passivposterne. DI mener dog ikke, at det følger naturligt heraf ved lov at afskære parterne fra muligheden for at fastsætte en kursværdi af passivposten, som afspejler de faktiske omstændigheder i overensstemmelse med Højesterets afgørelse i [SKM2024.344.HR](#) herom. Det foreslåede forbud herimod bør derfor udgå.

Samtidig (men principielt set uafhængigt heraf) skal DI opfordre til en generel opjustering af de anvendte satser for passivposten (henholdsvis 22 pct. og 30 pct.), idet disse satser er fastsat på et tidspunkt, hvor rentesatserne var betydeligt højere end de nuværende. Umiddelbart finder DI, at en opjustering med omkring 8 pct. vil være passende.

I forhold til størrelsen af den driftsherreløn, som indgår i beregningen af værdi af goodwill, skal DI opfordre til, at det overvejes, om ikke maksgrænsen på 1 mio. kr. (som ikke løbende indekseres) efterhånden er blevet for lav. Under alle omstændigheder bør beløbet årligt justeres på linje med de fleste øvrige beløbsgrænser i skattelovgivningen.

DI opfordrer Folketinget til nøje at overveje, om det er formålstjenstligt at op- eller nedjustere den gennemsnitlige indtjening i den femårige beregningsperiode på baggrund af udviklingstendensen i samme periode. I forvejen vægter det seneste regnskabsår i beregningsperioden tungere end det forrige regnskabsår osv., ligesom levetiden på goodwill bl.a. fastsættes på baggrund af den oplevede omsætningsvækst i beregningsperioden. Følgelig vil yderligere justering på baggrund af udviklingstendensen i perioden føre til "dobbelt-" eller snarere "trippel-vægtning" af den udvikling, virksomheden har gennemgået i beregningsperioden. Dette synes ikke hensigtsmæssigt.

Dels er det på ingen måde givet, at udviklingen over de seneste fem år siger noget brugbart om udviklingen fremadrettet (særligt ikke i en grad, der understøtter en sådan "dobbelttælling" af udviklingstendensen); dels er den store vægtning på udviklingen uforenelig med den generelle bekymring for mulighederne for manipulation, der er tydelig flere steder i lovbemærkningerne: Hvis man er bekymret for, om retskravet på skematisk værdiansættelse giver virksomhederne en tilskyndelse til at ville manipulere de tal, der indgår i værdiansættelsen, til egen fordel, så bør man undgå at lade ét enkelt regnskabsår (især det seneste) vægte uforholdsmæssigt meget i forhold til de øvrige.

Endelig finder DI det beklageligt, at der i lovudkastet lægges op til, at ikrafttrædelsestidspunktet for de nye regler for så vidt angår dødsboer regnes fra dødstidspunktet snarere end udlægstidspunktet. Det har som konsekvens, at personer, som modtager en erhvervsvirksomhed efter 1. oktober 2024, behandles forskelligt alt efter, om arvelader/gavegiver døde inden denne dato. Da fokus i den politiske aftale, der udmøntes med lovudkastet, var på at sikre erhververen af en erhvervsvirksomhed via generationsskifte bedre vilkår for at kunne videreføre denne, skal DI opfordre til, at ikrafttræden for dødsboer ændres, således at de nye regler gælder for udlæg, der foretages efter 1. oktober 2024.

Vedrørende justering af pengetank-reglen

DI kvitterer som anført for, at der med lovudkastet gives mulighed for, at aktive ejendomsvirksomheder kan generationsskiftes på samme vilkår som øvrige erhvervsvirksomheder, herunder med succession samt på de forbedrede vilkår, der følger af nærværende lovudkast (skematisk værdiansættelse og nedsat bo-/gaveafgift). DI savner imidlertid en nærmere begrundelse for lovudkastets krav om mindst 50 pct. ejerskab af den faste ejendom, der generationsskiftes, for at generationsskiftet kan foretages med skattemæssig succession.

Det synes således klart af den politiske aftale, at hensigten med lovforslaget skal være at adskille egentlig aktiv udlejningsvirksomhed – som bør få adgang til skattemæssig succession – fra passiv kapitalanbringelse (i ejendomme), hvor selve "aktiviteten" (udlejningsvirksomheden) foretages af en uafhængig tredjepart.

Den væsentlige betingelse for, om der er tale om aktiv ejendomsvirksomhed må således være lovudkastets anden betingelse om, at "opgaven med indgåelsen af leje- eller bortforpagtningsaftaler eller andre aftaler af væsentlig økonomisk betydning for driften af udlejningsvirksomheden vedrørende den faste ejendom ikke er overladt til en uafhængig fysisk eller juridisk person, der sædvanligvis indgår aftalerne eller sædvanligvis spiller en afgørende rolle ved indgåelsen af aftalerne". Det er efter DI's opfattelse opfyldelsen af denne betingelse, der kvalificerer ejendomsvirksomheden som en "aktiv ejendomsvirksomhed" (i modsætning til passiv kapitalanbringelse i fast ejendom) og fordrer, at et generationsskifte af den pågældende ejendomsvirksomhed bør ligestilles med generationsskifte af øvrig erhvervsvirksomhed.

Skattemæssig ligestilling af søskende med andre nære familiemedlemmer

Som anført kvitterer DI for, at der med nærværende lovudkast følges op på L 138, der udmøntede dele af aftalen om reform af personskat og i den forbindelse gennemførte en ligestilling af søskende med øvrige familiemedlemmer i forhold til boafgiften. Med nærværende lovudkast udvides denne ligestilling til også at gælde gaveafgiften. Samlet vil dette betyde, at generationsskifte af en virksomhed til søskende – uanset om det sker ved død eller i levende live – fremover kan foretages på samme vilkår som til øvrige nære familiemedlemmer.

Dette efterlader dog fortsat en udfordring i de tilfælde, hvor det er mest hensigtsmæssigt at generationsskifte virksomheden ”skråt” til en nevø eller niece. Nevøer og niecer betragtes således fortsat – i udgangspunkt – ikke som ”nære familiemedlemmer” hverken i forhold til bo- eller gaveafgift.

Der findes som bekendt en undtagelse herfor, såfremt arvelader/gavegiver (hvis der er tale om overdragelse af en erhvervsvirksomhed) ikke selv efterlader sig afkom. I så tilfælde vil også overdragelse af erhvervsvirksomhed til søskendes børn (og deres børn) kunne ske på samme vilkår som til (øvrige) nære familiemedlemmer.

Der kan imidlertid tænkes et utal af situationer, hvor betingelsen om barnløshed synes særdeles uhensigtsmæssig i forhold til den generelle samfundsinteresse. DI skal derfor på det kraftigste opfordre til, at betingelsen fjernes. Det kan enten ske ved helt generelt at inkludere ”søskendes afkom” i kredsen af nære familiemedlemmer (i både bo- og gaveafgiftsloven) eller ved at justere den målrettede undtagelse for generationsskifte af erhvervsvirksomhed, således at kravet om gavegiver/arveladers barnløshed fjernes.

Øvrige bemærkninger

I forhold til beskrivelsen af vilkårene for beskatning af medarbejderaktier efter ligningslovens § 7 P anfører lovudkastet (korrekt), at værdien af de tildelte aktier først beskattes, når aktierne sælges, samt at dette sker som aktieindkomst. Det bør dog for fuldstændighedens skyld også nævnes, at den tildelende virksomhed til gengæld (i modsætning til aflønning med aktier ikke omfattet af ligningslovens § 7 P) ikke har fradrag for udgiften til aktierne (lovudkastets almindelige bemærkninger punkt 2.3.1.1., sidste afsnit, 4. led, samt første afsnit i bemærkningerne til § 9).

Tilsvarende bør det ved omtalen af rapporten fra ekspertgruppen om værdiansættelse for fuldstændighedens skyld anføres, at ekspertgruppen havde et mindretal, som på en række områder tog forbehold for flertallets analyser og anbefalinger – herunder særlig relevant i forhold til nærværende lovudkast i netop spørgsmålet om retskrav på skematisk værdiansættelse.

Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål mv., står DI naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Jacob Bræstrup
Underdirektør